

Dinamització del procés participatiu per a potenciar la vinculació dels equipaments cívics al seu entorn

Informe de la sessió

Lleida, 9 de novembre de 2017

Índex

1. Presentació.....	3
2. Participants.....	4
3. L'equipament en una paraula... ..	6
4. Quines són les necessitats del nostre territori sobre les quals l'equipament podria tenir un paper?	7
5. Com podria enfortir el Casal la vinculació al territori?	9
6. Quines accions es poden promoure per crear comunitat i arrelament entorn al casal amb les persones usuàries i entitats de la població?	10
7. Valoració de la sessió.....	12

1. Presentació

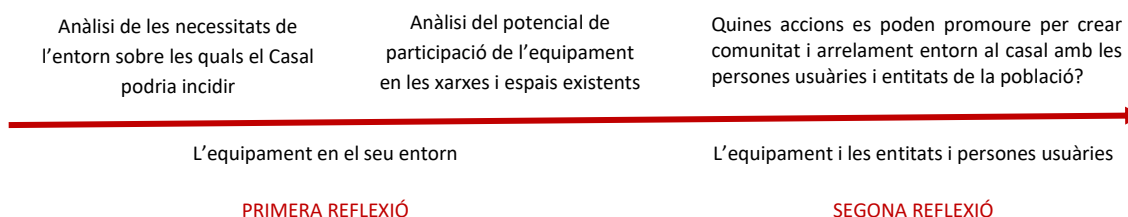
Des del *Departament de Treball, Afers Socials i Famílies*, a través de la *Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària*, conjuntament amb la *Direcció General de Transparència, Dades Obertes i Qualitat Democràtica*, del *Departament d'Afers i Relacions Institucionals i Exteriors i Transparència* s'està impulsant un procés de reflexió amb relació a les potencialitats del paper dels equipaments cívics (EC) en el territori.

En aquest marc, durant els mesos d'octubre i novembre s'estan organitzat unes sessions de treball arreu de Catalunya, amb l'objectiu de reflexionar conjuntament i compartir les oportunitats en l'acció de l'equipament cívic en el seu entorn i quina ha de ser la seva implicació en el seu entorn proper, en el seu treball amb la comunitat i en el seu aspecte inclusiu.

El passat dilluns 9 de novembre de 2017 es va realitzar una sessió de reflexió respecte el paper dels equipaments cívics de la Generalitat de Catalunya a Barcelona. La sessió es va realitzar de 17:00 a 19:30 hores al Casal Cívic Lleida.

Pel que fa al **programa de la sessió**, en primer terme, el Sr. Francesc Molina va donar la benvinguda, compartir els objectius del procés i detallar el marc del debat. Seguidament, les persones participants van iniciar la reflexió i el debat per generar aportacions i propostes d'acord amb el següent esquema:

Esquema de reflexió

Per finalitzar la sessió, la Sra, Isabel Altemir va ser l'encarregada d'agrair la participació a la sessió.

A continuació es presenten, en primer terme, les entitats i serveis participants, caracteritzant el perfil de persones assistents. En segon terme, queden recollits els resultats de la reflexió realitzada. Cada pregunta va generar un seguit de reflexions i

propostes, que han estat agrupades i sistematitzades. Per últim, es mostra la valoració que aquelles persones que van voler van fer de la sessió mitjançant un qüestionari

2. Participants

Van assistir-hi 18 persones pertanyents a les següents entitats o serveis:

- Agrupació Sardanista 27 d'abril
- Artpintura
- Associació Club esportiu Els sords
- Associació de Dones gitanes de Ponent
- Associació de Dones per l'esbarjo, el lleure i la salut (ADELLS)
- Caritas
- Centre obert Pare Palau
- Federació d'associacions La veu del gaf
- Fem progrés
- Fundació Verge blanca
- Lachiforo
- Oncolliga comarques de Lleida
- Servei de Rehabilitació Comunitària- Centre De Dia salut mental

Els qüestionaris contestats ens donen una aproximació al perfil de les persones participants. Dels assistents, un 29% eren homes i la resta dones, dels quals un 93% en nascudes a Catalunya i el 7% a la resta de l'estat espanyol. La meitat afirmen estar treballant -tots elles per compte d'un altre- mentre que un 43% estan en situació de jubilació o són pensionistes, i un 7% realitza treball domèstic no remunerat. Pel que fa

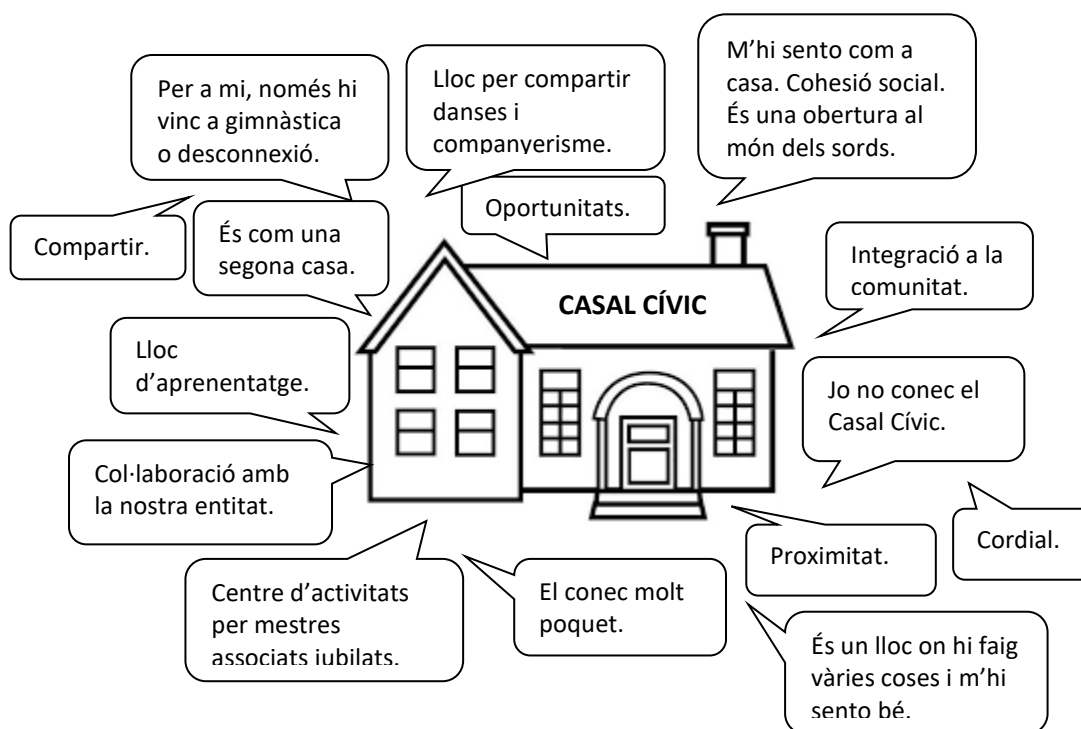
al sector d'activitat principal, un 50% treballa en el sector de salut, educació i serveis; i la resta de persones treballen de percentatges similars en els sectors de l'administració, els oficis o la mediació.

Amb relació al nivell formatiu, un 8% tenen el primer grau, un 46% van finalitzar l'EGB, ESO o grau mitjà; un 8% tenen el batxillerat superior i un 31% va estudiar una diplomatura.

Atenent a si formen part d'alguna entitat, un 33% afirmen formar part d'una associació cultural, de lleure o d'estudis històrics/socials; un 8% a un club d'esports, un altre 8% a una associació ambientalista, i un 50% altres associacions, entre les quals es cita com Càrites parroquial, entitats sense ànim de lucre o Associació dones gitanes.

3. L'equipament en una paraula...

Per iniciar la reflexió d'una manera activa i dinàmica es va demanar als i a les participants que es presentessin, dient el seu nom, l'entitat a la que pertanyien i que diguessin amb una paraula què era per a ells i elles el Casal Cívic. A continuació, es presenten les paraules citades:

En aquest primer moment de reflexió vivencial es van destacar aspectes com:

- Un primer grup identifica el Casal Cívic com a equipament que ofereix un ampli ventall d'activitats que generen espais de trobada i relació entre les persones participants.
- En segon terme, el Casal Cívic és percebut com un espai acollidor, proper a la població i a les entitats del territori, i que els fa sentir com a casa.
- També s'identifica el Casal com un lloc d'aprenentatge, pel conjunt de serveis i programes de formació que s'hi ofereixen.
- El Casal Cívic com un espai d'oportunitats per a serveis i entitats del territori en el qual poder-hi desenvolupar activitats i crear col·laboracions i aliances.
- Per últim, hi ha qui assenyalava com la seva vessant de cohesió social que esdevé una oportunitat per promoure dinàmiques d'inclusió comunitària, especialment entre aquells col·lectius de persones que poden tenir necessitats especials o trobar-se en situació de vulnerabilitat.

4. Quines són les necessitats del nostre territori sobre les quals l'equipament podria tenir un paper?

En segon lloc, la reflexió es va centrar en identificar necessitats del territori en les quals l'equipament cívic hi podria incidir. Les aportacions dels i de les participants van ser les següents.

Promoció del benestar individual i col·lectiu

- Els Casals cívics haurien de desenvolupar un paper de promoció del benestar de la població, especialment d'aquelles persones que es troben en situació de vulnerabilitat. Concretament, es considera que des de l'equipament es podria promoure l'acompanyament i seguiment a persones que, per la seva avançada edat o per patir algun tipus de dependència, tenen dificultats de mobilitat. Aquesta estratègia contribuiria a evitar les situacions d'aïllament i a millorar la qualitat de vida de la gent gran. El suport es podria desenvolupar reforçant la vinculació entre les persones que tenen aquestes necessitats amb les iniciatives de voluntariat del territori.

Millora de la comunicació i del treball en xarxa entre les entitats del territori

- Es parla de la necessitat de millorar la comunicació i vinculació entre les entitats del Casal cívic i del territori per tal de conèixer què s'està fent des de cada entitat, detectar necessitats i oportunitats conjuntament, generar sinèrgies de col·laboració o evitar solapar o duplicar els recursos i les activitats que s'ofereixen.
- En aquests sentit, es parla de la necessitat de reforçar la xarxa de voluntariat del territori posant en relació les diferents entitats que treballen amb voluntariat, així com millorar la connexió entre les necessitats de formació d'aquest voluntariat i l'oferta de cursos que es duen a terme al territori, i a l'equipament en particular.

Orientació i acompanyament a les persones joves

- L'equipament cívic podria tenir un paper important en el treball de suport i acompanyament a la gent jove del territori, especialment aquella que per motius d'abandonament dels estudis ara es troba sense feina i desorientada. Des del Casal cívic es podria promoure un espai d'informació per assessorar als joves

en el seu itinerari professional i vital, oferir cursos i tallers formatius o vincular-los amb altres recursos i serveis del territori.

Punt d'informació a la població

- Relacionat amb la proposta anterior, per la seva proximitat al territori i a la població, es valora que el Casal Cívic podria fer de punt d'informació i assessorament a la població en general, però posant l'accent en aquells col·lectius que es trobin en situació de més vulnerabilitat. Aquest servei hauria d'oferir informació relacionada amb altres organismes i administracions, com ara l'accés a determinades prestacions o serveis, la sol·licitud d'ajudes públiques, informació sobre cursos formatius, donar a conèixer els serveis i activitats que ofereixen les entitats del territori, etc.

5. Com podria enfortir el Casal la vinculació al territori?

Les persones participants també van reflexionar amb relació a com el Casal podria tenir un paper més actiu en la comunitat i la xarxa de relacions del territori, indicant si trobaven a faltar l'equipament en algun espai de relació, treball o participació del barri o territori. I en aquest sentit es va assenyalar les següents consideracions:

- Es podrien promoure **trobades periòdiques entre les entitats i col·lectius** que utilitzen el Casal, així com amb aquelles altres entitats del territori que encara no estan fent ús de l'equipament. Aquestes trobades permetrien posar en comú les activitats que es desenvolupen, conèixer els recursos existents al barri o fer propostes d'activitats conjuntes, i així crear xarxa i enfortir els vincles de l'equipament amb la comunitat.
- Una altra estratègia seria l'**organització d'activitats obertes a la participació de veïns/es i membres d'altres col·lectius**. Es proposa, per exemple, l'organització de sortides conjuntes a un preu simbòlic, la realització de xerrades promogudes des de les mateixes entitats en relació a temes que puguin ser d'interès general (viatges, exposicions, vivències personals), o la participació en activitats com ara la realització del pessebre del Casal. També es proposa dur a terme un recull de propostes per tal de conèixer quines són les activitats que poden tenir més interès i així fomentar la participació interna en la definició i organització d'aquesta programació oberta.
- L'equipament cívic podria promoure la **creació d'una taula de participació estable**, formada per entitats i persones vinculades al Casal, per poder reflexionar i aportar idees entorn a aspectes del funcionament del centre, la tipologia d'activitats que s'hi ofereixen, les necessitats del territori, fer propostes o expressar inquietuds, etc. Aquest espai contribuiria a enfortir la identificació amb l'equipament, generar dinàmiques de col·laboració entre les entitats o enfortir la vinculació del centre amb el territori.

6. Quines accions es poden promoure per crear comunitat i arrelament entorn al Casal amb les persones usuàries i entitats de la població?

Finalment, la reflexió es va centrar en com promoure la implicació, l'arrelament i els vincles de les persones usuàries i les entitats amb el Casal. Les aportacions van ser les següents:

- Es podria promoure la creació d'un banc del temps que permeti l'intercanvi de coneixements i experiències entre persones. Aquest intercanvi no només giraria entorn a l'activitat o el coneixement, sinó que també permetria generar nous vincles entre veïns i veïnes i grups del territori.
- En el marc d'aquest banc del temps també s'hi podria crear un "grup d'experts" que posi en relació a persones jubilades, expertes en alguna disciplina o matèria, amb col·lectius del territori a qui puguin interessar i enriquir aquestes experiències vitals. Aquest intercanvi també contribuiria a incentivar la formació professional, mitjançant persones expertes ja jubilades que ofereixen els seus coneixements a joves o adults que volen emprendre algun tipus d'activitat professional.
- Relacionat amb les dues propostes anteriors, es planteja la idea de promoure "càpsules de coneixement" per promoure l'intercanvi de recursos i experiències entre les entitats del territori i fomentar el coneixement mutu.
- Es proposa l'organització de jornades de portes obertes al Casal per donar a conèixer als veïns i veïnes les activitats i serveis que es poden dur a terme a l'equipament.
- Per millorar la difusió de l'actuació del Casal Cívic es proposa realitzar una *newsletter* del Casal que, mensualment, informi de les activitats programades i doni a conèixer els serveis de l'equipament i la tasca de les entitats que hi estan vinculades.
- Per promoure la participació de diferents col·lectius de persones, es podrien organitzar activitats adreçades a persones que tenen algun tipus de deficiència i així afavorir un espai de trobada i oci adaptat a les seves necessitats.
- Es parla de la conveniència de promoure un punt d'informació sobre voluntariat, tenint en compte que hi ha moltes entitats que compten amb una xarxa de voluntaris i que el mateix Casal hi ha la presència de la Federació Catalana del

Voluntariat Social. Aquest punt hauria de vetllar per la unió dels esforços entre entitats de voluntaris i evitar la duplicitat de les actuacions.

- Finalment, es proposa afavorir l'intercanvi entre casals i equipaments de la ciutat, per generar vincles entre casals, compartir experiències i “sortir” més enllà de les portes del propi equipament. En aquest sentit, es parla d'organitzar visites a exposicions de pintura entre casals o fer intercanvis musicals (corals, concerts de guitarra, etc.).

7. Valoració de la sessió

Les persones participants van poder valorar la sessió de treball mitjançant un qüestionari. Els principals trets d'aquesta són:

